

OBSAH

<i>Předmluva</i>	7
<i>Kapitola první: Český návrh na odstranění velikého schismatu</i>	9
Čechy a publicistika velikého schismatu. Tetragonus Aristotelis. Jeho obsah	9
Nemožnost názoru, že by pocházel z Anglie. Vznikl v Praze a napsal jej nepochybně Vojtěch Raňkův z Ježova, původce jediného nezávislého projevu české publicistiky konciliární	11
<i>Kapitola druhá: Hus a Viklef</i>	20
Osudná kniha Loserthova, její význam, metoda a základní omyly. Původnost středověkého spisovatele. Husova souvislost s Miličem z Kroměříže. Hus o svém poměru k Viklefovi. Úkol tohoto pokusu: postihnout postup a porozumět důvodům Viklefova vlivu na Husovo pokolení	20
Povaha filosofie, vládoucí na pražské universitě: kriticism a skepticism, ale hlavně opatrnický oportunism. Ráz realismu Viklefova: smélost a bojovnost. Dojem Viklefovy filosofie na Husa (1398): zasvěcení pravdě. Hus kazatelem kaple Betlémské a národní otřes let 1400—1405	26
Druhá vlna Viklefova vlivu. Viklef, jako obhájce státu proti papežství, přichází na pomoc českému státu v jeho srážce s Bonifácem IX. První utkání českých a německých mistrů o Viklefa (1403). Viklefská hesla a střeoevropský zápas proti simonii na kurii (1404). Zakotvení Viklefa v Čechách	32
Německý útok: proces proti Stanislavovi ze Znojma (1408). Krise Dekretu kutnohorského. Husovo rozcestí (1410). Jan Hus brání odkazu Miličova. Rozchod s králem (1412) a konečné přimknutí k Viklefovi, k jeho oslňující kritice historické. Viklefovo učení o pozdním původu transsubstanciacie a o církvi	41
Konečné důvody Husova viklefství. Dvojí směr opravného hnutí. Kult chudoby. Husovo místo v dějinách reformace a jeho služba Viklefovi	54
<i>Kapitola třetí: Počátky kalicha v Čechách</i>	59
Objev kalicha husitskými bohoslovci, jeho smysl a dějinný význam	59

A) Vznik myšlenky kalicha	60
Trojí teorie o vzniku převratné myšlenky. Otázka vlivu Matěje z Janova. Jakoubkovo »zjevení« a jeho povaha. Vliv Vikleřův. Teorie drážďanská a účast Mikuláše Drážďanského v počátcích boje o kalich	60
Podnět litevské cesty Jeronyma Pražského	71
<i>Dodatek:</i> Z vývoje legendy o Petrovi z Drážďan jako původci kalicha	75
Povaha našich pramenů a vznik i hodnota Silviovy anekdoty	75
Pravdu uhodl Palacký	80
B) Prvý rok traktátového boje o kalich v letech 1414 až 1415	80
Cena traktátů a první jejich zpracování Janem Sedlákem. Metoda Gollova	80
1. Jakoubkova postila z let 1413—1414, její datování a svědectví o kalichu. 2. Čapkova píseň Otázka nyní taková běží. 3. Husova Kostnická kvestie. 4. Zákaz kalicha na říjnové synodě 1414. 5. Jakoubkova srážka s Ondřejem z Brodu. 6. Payne a Brikcí. 7. Převrat a nová obrana Ondřeje z Brodu. 8. Jakoubkovy obrany převratu a jeho spisek O boží krvi. 9. Lednový kvodlibet 1415 a disputace kazatele Havlíka proti kalichu. 10. List Eloquenti viro a jeho záhada. Byl napsán pravděpodobně Mikulášem z Dinkelspühlu Husovi, ale poslán až Havlíkovi. 11. Havlíkův traktát Asserunt quidam proti Jakoubkovu traktátu Magna cena. 12. Odpověď Mikuláše Drážďanského a Paynova Quia nostri temporis homines. 13. Jakoubkovo kázání Probet autem. 14. Vítězství kalicha na universitě a marný protest Jana z Hradce Hic in presenti protestor	82
<i>Dodatek:</i> Z počátků Petra Payna	107
Literatura o něm, jeho osudy v Oxfordě a útek do Čech	107
<i>Kapitola čtvrtá:</i> Vznik a počátky táborství	115
Teorie valdenská (Preger) a viklefská (Loserth). Řešení Gollovo a Hauptovo	115
Kdo byli valdenští, jak přišli do Čech a jak se tu rozšířili. Pražské popravy (1315) a povaha jejich obětí. Inkvisice proti valdenským kolonistům na Jindřichohradecku (1340) a její úspěchy. Udrželo se valdenství i po inkvisici Zwickerově? Proniklo do živlu českého? Svědectví současníků. Pramenem myšlenek valdenských v táborství jest agitace Mikuláše Drážďanského	115

Srážky staroměstského kazatele Mikuláše s konsistoří (1402—1405) a otázka původu Mikuláše Drážďanského. Příchod drážďanských mistrů Petra a Fridricha Eppinge do Prahy (1412). Mikulášovy počátky spisovatelské. Myšlenka tábořské mše. Obnova kalicha a Mikulášův boj o kalich. Příchod Paynův a srážka o přísahu. Bouře po upálení Husa a Mikulášův útok na očištec. Jakoubkův odpor a Mikulášův skon v Míšni. Sedlákovo hodnocení zjevu Mikulášova. Pseudochrysostomus a jeho význam pro Mikuláše a pro táborství	125
<i>Dodatek: Spisy Mikuláše Drážďanského</i>	146
1. Mikulášovy počátky (1412—1414)	147
2. Boj o kalich a o valdenské zásady (1414—1416)	151
<i>Kapitola pátá: Myšlenka svrchovanosti lidu v husitské revoluci</i>	154
Hus o moci královské. Husité sesazují krále. Myšlenka suverenity lidu ve sporu Prahy a Tábora o válku (1419—1420). Myšlenka republiky na Táboře	154
Marsilius z Padovy učitelem husitské revoluce. Jeho Defensor pacis a dějinný jeho význam	157
Husitské rukopisy Marsiliova díla. Jak ho užil v Basileji (1433) Mikuláš Biskupec a jak Rokycana	159
Myšlenka svrchovanosti lidu v převratném činu Jednoty bratrské (1467). Marsiliova autorita v boji o tábořský převrat 1420. Paynova obrana tábořského stanoviska a její užití Marsilia	165
Myšlenka suverenity lidu ve volbě Rokycany zemským sněmem 1435. Defensor pacis u Husa a Jakoubka a otázka jeho proniknutí do Čech	171
<i>Kapitola šestá: Pikardi a Pikarti</i>	176
Příchod Pikardů do Čech 1418 a jejich zakotvení v Čechách. Záhada jejich povahy. Pikardie a její kacíři. Popravy v Tournai 1416 a inkvisice v Lille 1418. Popravy v Douai a v Arrasu 1420. Gilles Mersault a jeho pokus o hlásání husitství v Tournai 1420 a 1423. Jeho skon na hranici. Popravy 1429—1430	176
Učení Pikardů a zprávy o něm. Mersaultův manifest a traktáty Puera Bohema. Jeho záhadná osobnost (Jan z Hiellinu?). Názory Pikardů a jejich spiritualism. Jejich souvislost s mystikou »přátel božích« a s brusselskými homines intelligentiae. Pikartská krise v husitství a její dějinný význam	189

<i>Kapitola sedmá: Z publicistiky husitského odboje . . .</i>	209
A) Sermones de Antichristo a Anatomia Antichristi . . .	209
Souvislost obojího díla a vznik v letech 1420—1421. Výrazné rysy jeho původce. Dílo husitské propagandy . . .	209
Napsal je Pavel Kravař? Jeho list králi Jagielovi a skon ve Skotsku	214
B) Husitské manifesty z let 1430 a 1431	217
Manifest Panny Orleánské husitům 1430. »Spanilá jízda« Prokopa Holého (1429—1430) a mírové jednání v Chebu 1430. Manifest Vavřince z Březové a pěti tábořských duchovních. Jeho znění německé i latinské. Prokopův nezvěstný manifest a odpověď míšeňského biskupa Hofmana. Odpovědi několika universit na tábořský manifest. Táboři odpovídají novým manifestem v listo- padu 1431. Jeho povaha a pravděpodobná účast Pay- nova. Zisky propagandy	217
<i>Kapitola osmá: Z činnosti německých husitů</i>	233
A) Němečtí husité a záhada »tepelské bible«	233
Tepelský Nový zákon, jeho význam v dějinách bible a spor o jeho valdenský původ. Vnitřní souvislost »tepelské bible« s latinským Novým zákonem wernige- rodským z roku 1434, který je původu tábořského. Bergerovo řešení otázky, odkud pochází jeho znění, tolik příbuzné znění languedockému. Bergerova cesta do Prahy a zkáza jeho práce. Důvody Bergerova náзору o francouzském původu wernigerodského znění. Jeho příbuznost s obranou Mikuláše Drážďanského a jeho pravděpodobný vznik v téže dílně, z níž vyšla »bible tepelská« Je to snad dílna německého husity Fridricha Reiserera? Jeho styky s francouzskými val- denskými a jeho práce pro rozšíření německé bible	233
B) Valdenský biskup Štěpán z Basileje a ustavení Jednoty bratrské	248
Protokol o Štěpánově výslechu ve Vídni 19. srpna 1467 ve sbírce profesora Huntpeichlera	248
Štěpánovy osudy v Čechách a jeho upálení ve Vídni	250
Dosah památky: činí Gollovu důmyslnou teorii o usta- vení Jednoty nadbytečnou a ukazuje, že zakladatelé Jednoty nezadali tábořskému zamítání tak zvané apoštolské posloupnosti. Je tedy Jednota první církví typu presbyterního	252
Doplňky	255
<i>Jmenný rejstřík</i>	257

